

3325 column parva marmorea octo laterum rep. Praeneste *nella necropoli di sotto S. Rocco CIC.*, postea apud ipsum Cicerchiam.

AV | RVN | CE | IA
RE | STI | TV | TA

Descripsit de Rossi, unde edidit Henzen ann. inst. 1855 p. 76. Cicerchia ms.

3326 Praeneste *in contrada S. Pietro* BON.; rep. ibi ubi n. 2918 CIC.

in aera

T · BAEIVS · T · F ·
VIXIT · A · XXI

Cicerchia misit mense Febr. 1863; dedit etiam Bonanni.

Propter locum quo reperta est et propter litteraturam Cicerchia coniecit frustum esse eiusdem inscriptionis cuius est n. 2918.

3327 fragmenta reperta Praeneste *nel territorio di S. Pietro*.

a
.... VS · C · T · BAEIVS
..... TARVLA

b
.... T · BAEIVS
.... TARVLA

Cecconi p. 102 (inde priorem Petrini p. 372 n. 56).

Diversa sunt haec fragmenta secundum Cecconium; sed vide ne is erraverit.

3331 base in peperino CIC.; in basi quadrata GARR. Praeneste rep. a Mattia CIC. Locum non adnotat GARR.

EVCLESIS ·
CESTIA · Q · L
SALVE · VALE

Cicerchia misit d. 19 Jun. 1856, unde edidit Henzen *annali* 1855 p. 79 n. 73 (inde Corp. I n. 94); Garrucci syll. n. 632, qui dicit se de scriptisse.

Et genus lapidis, qui fuit Albanus, non calcareus, et verba v. 3 ostendunt hanc inscriptionem alienam esse a sepulcreto ex quo prodierunt n. 3046 seq.

3332 tabula marmorea. Praeneste in horto quodam *via del Tempio* prope domum Pinci STEV.

L · CHARISIA
conT V B E R N A Li
cARISSIMAE ET
thREPTVS · FR Ater
5 ann XXVIII · M · IIII · D · XX

Descripsit Stevenson.

3328 Praeneste effossa anno 1731 GIORG. Rep. prope Praeneste *presso il colle di S. Agapito nel territorio di Cave* CECC.

OSSA · INLATA
C · BILLIENI · C · L ·
BEATI · LVNVLAE

Giorgi sched. Casanat. descripsit mense Ianuar. 1735; Cecconi p. 98 (inde Petrini p. 373 n. 57).

3329 Praeneste *nella v. [= vigna?] del capitano sciouizzaro [svizzero]*.

BVSSENIE · P · F ·

Servavit Columna ms. f. 158.

3330 cippus prope Valmontone, *sul piazzale della fiera*.

D
HIC · DOR · MR }
L · BVTICEIO · PIN }
NTORI INNOCENTI ma
5 RITO · Q · VIX · AN }
ET · L · BVTICEIO }
FILIO KARISSIMO q. uix
ANN XXVIII · QY i simul
sic PEREVERVNT Sine ulla?
10 QVERELLA TEMpus ui
TE SVE FVNCTI
APVLEIA VICTORINA u
XOR FECIT QVAE posuit d
OLENTE · MERENTI
15 BVS

Descripsit Stevenson.

Supplementa pleraque sunt Stevensonii.

3333 Praeneste in aedibus Gordiani Corazzae SVAR. (Vat.), in pavimento domus Gordiani Corazzae ID. (Barb.).

CL · DINOVIANI · QVEM · BIS QVINOS
DVCENTEM · LVMINIS · ANNOS
PIVS PARENTIBVS APSTVLIT ATRA
DIES · ET · ACERVO · FVNERE · MERSIT
5 VII · IDVS · AVG · BITALIS SO &
ROR · BIXIT · DIES · XXX & CL · FELICIS
SIMVS EX PETITIONE MEMORI
AE PATER · FILIIS & B · M · F ·

Servavit Suaresius Vat. 9140 f. 239', Barb. 30, 182 f. 20 qui descripsit indicatam ab 'adolescente ingenuo Ioanne Rufolo'; inde Fabretti 490, 442 'ex schedis Barberinis'; ex hoc Vulpi Lat. 9 p. 195; neque aliunde Cecconi p. 97; ex hoc rursus Petrini p. 373 n. 59.

4 in. fortasse scriendum CLodi NOVIANI. —
3 ABSTVLIT Vat., APSTVLIT Barb. — 4 ACERVO tam Vat. quam Barb., nisi quod in hoc s littera postea inducta est; ACERVO Fabr.

4. 2 quem bis quinos ducentem luminis [plus minus?] annos, 3. 4 apstulit atra dies et acervo funere mersit; inter hos duos versus vocabula pius parentibus (v. 3) male intrusa sunt.

3334 Praeneste apud Cecconium, cui donavit archipresbyter Macchi CECC.; in aedibus Cecconi MAR. PETR.; in aedibus Petrini ROSSI STEV.

D	M
CLAVDIAE	
VERECVNDAE	
T · FLAVIVS	
5 ASCLEPIVS	
CONIVGI · BENE	
MERENTI · FECIT	

Descripserunt de Rossi et Stevenson. Cecconi p. 157; Marini Vat. 9127 f. 283; Petrini p. 381 n. 90.

3335 fragmentum lapidis Tiburtini. Praeneste in villa Frattinia.

cORNE

Descripserunt de Rossi et Stevenson, vidi ipse.

3336 Praeneste. *Esiste nel mio atrio* PETRINI et adhuc.

DECVM
SOL

Descripti post Rossium. Petrini p. 310 n. 54. Ubi fracta sit, non satis constat.

3337 Praeneste rep. paucis annis ante 1756 *nel sotterraneo della casa del fu Gianpiero Pacifici*.

D · M ·
DIADVINO 'sic' CECC.
CONIVGI
B · M ·
5 VIXIT · ANN
XXXV ·

Cecconi p. 97 (inde Petrini p. 373 n. 58).

3338 (Praeneste) *sulla porta della chiesa della madonna della Villa, e nella casa del Capitano Gisleni vi è inciso.*

DVLCTIA . . . . BERIVS · L · L

Cecconi p. 101 (inde Petrini p. 384 n. 103). Videntur duo tituli malo coniuncti. Priorem vidit etiam Suaresius (vide infra n. 3396). Cf. praeterea n. 3424.

3339 in aedibus D. Iulii Vaccae canonici Praenestini.

P · FLAVIVS · P · L · HI
FLAVIA · P · L · VT
P · FLAVIVS · P · L · PV

Suarezus Praen. p. 278 (inde Murat. 1583, 4; Vulpi Lat. 9 p. 193; Cecconi p. 157; Petrini p. 35 n. 44).

2 fin. V · T · , 3 fin. P · V · traditur, nec significatur deesse aliquid in finibus versuum.

XVIII. Inter Labicos Praeneste Gabios (p. 285).

ad n. 2845. Plautiae Quinctiliae et filii eius P. Helvidii Prisci lapis sepulcralis; quod non monerem, nisi male intellectum a Carmelo Mancini *atti della R. acc. di archeologia di Napoli* vol. 11 (1883) I p. 147 titulum atque pro mithilo suppletum esse animadverterem (est autem integer, margine ubique servato, ut et ego olim observaveram et nuper mihi confirmavit O. Hirschfeldius). — Helvidium Priscum praetorem a. 70 Publum fuisse praenomine eundemque cum marito Plautiae Quinctiliae Fabretti inscr. p. 173 posuit quidem, sed nequaquam probavit.

XIX. PRAENESTE (p. 288).

ad p. 294 not. 1. Henricus Iordan analect. epigr. Latin. (ind. lect. Regimont. 1886/7) p. 6 seq. nuper quaesivit, quomodo haec frustula supplenda sint et quem locum in fastis Verrianis occupaverint; cum autem non contigisset ei ut ea probabili ratione suppleret eisque certum locum attribueret, de nostra horum frustulorum cum fastis Verrianis coniunctione se dubitare significavit. Dubitationem autem ea res praeципue Iordano movit, quod neque sacri vetusti Solis et Lunae Romae celebrari soliti praeterea ulla mentio supersit neque aedis Solis et Lunae, si excepis aetatem labentem. — Mihi videtur Verrius Flaccus in annotationibus ad fastos suos solem et lunam etiam multis aliis modis memorare potuisse. Quid si Verrius, qui ad diem kalendarum Ianuariarum adscripsit originem moris ut eo die magistratus inirent, qui singulos dies a Caesare dictatore additos notavit, aliquo loco (fortasse ad mensem Februarium, ubi in fine solito maius spatium superesse debebat) egit de ratione anni qui fuit ante Caesarem? potuit Verrius exponere annum Romuli neque solis cursui neque lunae rationibus convenisse, potuit

narrare, Caesarem dictatorem primum inter Romanos annum [ad] *solis cursum* accommodasse. Aliae quoque lunae et solis mentiones excogitari poterunt — potuit Verrius memorare septem stellas errantes, solem lunam Martem reliquas —, sed illud mihi probabilius videtur. Ceterum non incerta similitudine ductus fragmenta illa fastis Verrianis adscripti, sed conlatis ectypis eorum cum reliquis fastorum nunc Romae adservatis.

ad p. 294. Horatius Marucchi libro quem a. 1885 edidit *Guida archeologica dell' antica Preneste* etiam inscriptiones Praenestinas plurimas complexus est, sed paucas admodum ad lapides conlatas, plerasque ex libris repetitas. Nova et utilia non habet nisi in christianis, ad quas adhibere eum potui iam supra p. 348 seq. (cf. p. 294 not. 4).

ad p. 295 not. 3. Oblitus eram, cum haec scribebam, aerae huius Corp. vol. VI n. 3684, quam posuit una cum uxore et filia C. Iulius Germanus *veter(anus)* Aug. n. et quae sine dubio antiquitus pertinuit ad fanum Fortunae Primigeniae urbanum.

ad n. 2862. Quartum apographum extat apud Donium ms. Neap. p. 28, 13 petitum ut ait 'ex libro ms.' (non 'ex libro vetere ms.', quod dicere solet Donius de eis quas ex Iucundo repetivit). Novum hoc apographum consentit cum reliquis (etiam v. 2 in PVERO), nisi quod v. 7 (pro RVFICANAE) habet RVFICANAI, v. 8 (pro PLOTILLAE) PLOTILLA·F.

ad n. 2866. Vide ne non diversus fuerit ab hoc L. Rufino Λ(ούκιος) ille Ρουφίνος, memoratus ut ἀνθύπατος in nummo Chalcidis Euboeae sub Augusto euso, edito ab Imhof-Blumer *monn. gr.* p. 222 n. 56, quo iudice hic Λ. Ρουφίνος idem est atque Λ. Λίουτος ἀνθύπατος saepius memoratus in eiusdem Chalcidis nummis. Monuit de his nummis Chalcidensibus Pick.

ad n. 2898. Suspicio venit et hanc aram et Narbonensem huius Corp. vol. XII n. 4335 expressas esse ad aram Pacis Augustae Romae publice a. u. c. 741 consecratae (Mon. Anc. 2,38 cf. comm. Mommseni ed. 2 p. 49), similiter ut monumentum Tiberio a compluribus civitatibus Asiae positum expresserunt Puteolani.

ad n. 2919. In inscr. lateris scr. m. (pro L.) LAELIO MAXIMO.

ad n. 3014. Adferre vel saltem memorare debui hoc tabulae marmoreae fragmentum rep. d. 13 Apr. 1874 Romae in monte Esquilino non longe a basilica S. Mariae Maioris (cf. Lanciani *bull.* cit. tab. V. VI) prope rudera quae propter inscriptionem huius Corp. vol. VI n. 1744a balneorum Neratii Cerealis putabantur a Lancianio:

Vmme · ADFECTIONIS · ERGA REM PVBLICAM · SICVT · LVDVM
GLADIATORIVM · OMNI · INPENSA · SVA · ITA · SPOLIARIVM
A FUNDAMENTIS · EX STRVCTVM · ORNATVMQVE PRO NITORE
CIVITATIS · REI · PVBLICAE · DONO · DEDIT

Descripsit Lanciani *bull. municipale* 2 (1874) p. 86, contulit Henzen huius Corp. vol. VI p. 885 ad n. 1744a. Apparet eum ad quem haec inscriptione pertinebat civitati suae plane eadem largitum esse ac Voesius Aper largitus erat Praenestinae. — Talem inscriptionem antiquitus Romae stetisse, quod Lancianio venerat in mentem, dedicatam a decurionibus civibusve eius civitatis, credi non potest; absunt enim verba sollemnia talium dedicationum, abest ipsum nomen civitatis. Ego si quid video, habemus ipsam inscriptionem spoliarii a Voesio Apro Praenestinis privata impensa extucti. — Alteram inscriptionem ex ruderibus Praenestinis Romam multo ante renatas litteras adlatam dedi n. 3006 (noli tribuere nimium ei rei quod Lancianus hoc tabulae fragmentum, cum repertum sit, ait adfixum fuisse parieti).

ad n. 3043. Eandem ut videtur refert Marinus syll. fistularum n. 117 (ed. de Rossi p. 507) tamquam extantem Romae in bibliotheca Barberiniana (quo facile potest adlata esse ex Praeneste), sic: |FABIUS · PARMAITIVS FEC|

ad n. 3070. Scr. L · AVLI · L · L.

ad n. 3333. Vv. 3. 4 apstulit atra dies et acervo funere mersit Vergilii sunt Aen. 11,28.

4233a cippus marmoreus, Cave nel giardino Gramiccia (Clementi).

pavo
D · M
urcens FL · TYCHE patera
AVG · LIB

Descripsit Stevenson indicatum a Vinc. Cicerchia.

4233b fragmentum Praeneste apud Vincentium Cicerchiam.

hypo GAEQ CVM
ANIS · MAR

Descripsit Stevenson.

XXII. AFIL(AE?) (p. 351).

ad n. 3446. Altera ex his fistulis postea pervenit ad Alexandrum Castellani, in cuius hereditate Romae venum prostabat anno 1884 (*Catalogue des objets d'art dépendant de la succession Alessandro Castellani et dont la vente aura lieu à Rome* p. 42 n. 56; inde Lanciani *bull. municipale* 12, 1884 p. 7).